

Asia: VN/3071/2020

Lausuntopyyntö hallinnon automaattisen päätöksenteon käyttöalaa ja läpinäkyvyyttä koskevista säännösluonnoksista

1. Automaattisen käsittelyn sallittu käyttöala

1.1. Miten arvioitte ehdotuksen lähtökohtaa *oikeudellisesti*?

Säännös on riittävän selvä ja tarkkarajainen.

Perustelut ja muutosehdotukset:

Kirkkohallitus pitää hyvänä, että säännöksen sanamuoto on selkeä, jolloin myös asianosainen on tietoinen automaattisen päätöksenteon edellytyksistä. Lisäksi on hyvä, että automaattinen päätöksenteko rajataan päätöksiin, joissa päätös on yksiselitteisesti johdettavissa asiaan vaikuttavista seikoista, selvityksistä ja oikeussäännöistä.

1.2. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: Miten arvioitte ehdotuksen lähtökohtaatoiminnassanne *automatisoitavien asiaryhmien* kannalta?

Emme tee automaattisia päätöksiä tai kysymys ei ole relevantti.

Perustelut ja lisätiedot:

Kirkon ja sen seurakuntien hallinnossa ei tällä hetkellä esiinny automaattista päätöksentekoa, sillä kirkon hallinnossa tehdään vain vähän ns. massaluontoista päätöksentekoa. Ei ole kuitenkaan poissuljettua, etteikö automaattinen päätöksenteko soveltuisi myös joihinkin päätöksentekotilanteisiin kuten esimerkiksi hautaus toimilain mukaisesti hautasijan luovuttamista ja hautaamiseen liittyviä palveluja koskeviin maksupäätöksiin.

1.3. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: Millaisia 2 momentin määritelmän mukaisia tilanteita tunnistatte toiminnassanne?

Kirkon ja sen seurakuntien tehtävän luonteesta johtuen tosiasiallisessa hallintotoiminnassa tehdään harvoin päätöksiä, joihin soveltuisi automaattinen päätöksenteko. Kirkkohallitus myös kyseenalaistaa, onko tarvetta säännellä avustavan tai valmistelevan automaation käyttöä. Kun automaatiota käytetään vain varsinaista hallintopäätöstä edeltävään avustavaan tai valmistelevaan toimintaan, on päätöksen tekevällä viranhaltijalla taikka toimielimellä viime kädessä vastuu siitä, että asia on valmisteltu riittävällä tavalla ennen päätöksentekoa.

1.4. Tulisiko myös muun kuin 2 momentissa tarkoitetun avustavan tai valmistelevan automaation käyttöä säännellä hallinto-oikeudellisesti?

Ei

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

1.5. Muut huomiot käyttöalasääntelystä:

-

2. Oikeussuojakeinot

2.1. Ehdotettu 25 a §:n muotoilu mahdollistaa myös oikaisuvaatimuksen käsittelyn automaattisesti. Miten arvioitte ehdotusta tältä osin?

Oikaisuvaatimuksen automaattista käsittelyä ei tule sallia.

Perustelut ja muutosehdotukset:

Kirkon hallinnossa oikaisuvaatimusmenettely on muutoksenhakumahdollisuus, joka edeltää varsinaista kirkollisvalitusta taikka hallintovalitusta. Kirkkohallitus katsoo, että oikaisuvaatimuksen käsittelyn tulee sisältää aina mahdollisuus päätöksentekijän asian uudelleen harkinnalle, jolloin päätöstä ei voida välttämättä yksiselitteisesti johtaa ratkaisuun vaikuttavista seikoista, selvityksistä ja oikeussäännöistä.

2.2. Mitkä muut menettelyt toteuttaisivat tehokkaasti oikeussuojaa automaattisen päätöksenteon yhteydessä?

Kirkkohallituksen mielestä hallintolain, kirkkolain ja hallintoprosessilain säännökset antavat riittävästi oikeussuojaa automaattisen päätöksenteon yhteydessä.

2.3. Kysymys viranomaisille ja julkista hallintotehtävää hoitaville yksityisille: mitä soveltamanne lainsäädännön oikeussuojakeinoja pidätte tässä yhteydessä tehokkaina ja miksi?

Ks. edellä.

2.4. Muut huomiot oikeussuojakysymyksistä:

-

3. Tietosuoja

3.1. Miten arvioitte tätä koskevaa kantaa?

Erityisistä suojatoimista ei ole tarpeen säätää.

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

3.2. Tulisiko yleislakiin sisällyttää suojatoimia erityisiin henkilötietoryhmiin tai ns. valtiosääntöisesti arkaluonteisiin tietoihin (esimerkiksi sosiaalihuollon tarve) liittyen?

Erityisistä suojatoimista ei ole tarpeen säätää.

Perustelut ja muutosehdotukset:

Kirkkohallitus katsoo, että tämän luvun johdantokappaleessa mainitun sääntelyn lisäksi tietosuojasetuksen säännökset muun muassa sisään rakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta, käsittelyn turvallisuudesta sekä tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista antavat riittävästi suojaa myös erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen osalta.

3.3. Muut huomiot tietosuojakysymyksistä:

-

4. Käsittelyn julkisuus ja läpinäkyvyys

4.1. Pidättekö ehdotettua lähestymistapaa oikeana?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

-

4.2. Kannatatteko lisätietojen antajaa koskevaa muutosehdotusta (HL 44 §:n 1 momentin 4 kohta)?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

Kirkkohallitus pitää säännösluonnoksen perusteluja perusteltuina.

4.3. Kannatatteko automaattisesta käsittelystä ilmoittamista koskevaa muutosehdotusta (HL 44 §:n 1 momentin 5 kohta)?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

Kirkkohallitus katsoo, että asianosaisella on oikeus saada tieto siitä, miten häntä koskeva päätös on tehty.

4.4. Kannatatteko ehdotusta hallintoasioiden automaattista käsittelyä koskevan kuvauksen julkaisemisesta?

Kyllä

Perustelut ja muutosehdotukset:

Kirkkohallitus pitää automaattisen käsittelyn yleiskuvausta mahdollisena tasolla, joka ei vaaranna käsittelyn tietoturva

4.5. Millaisia tietoja automaattista käsittelyä koskevaan kuvaukseen tulisi sisältyä?

-

4.6. Muut julkisuutta ja läpinäkyvyyttä koskevat huomiot

-

5. Muut huomiot

5.1. Muut huomiot ehdotetusta sääntelystä

Kirkkohallituksella ei ole muuta huomautettavaa.

Pihlaja Pirjo
Kirkkohallitus - Virastokollegio